

Vergaderjaar 2023–2024

29 398

Maatregelen verkeersveiligheid

U

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 september 2024

Op grond van de Wegenverkeerswet 1994 dient een aanvraag voor de verlenging of vervanging van het rijbewijs in persoon worden gedaan met identificatie aan het loket van de gemeentebalie. Vanaf 1 oktober 2018 is er geëxperimenteerd met een mogelijkheid om in plaats daarvan een elektronische aanvraag te doen (Digitaal Aanvragen Rijbewijzen: DAR) bij de Dienst Wegverkeer (RDW). Dit kan alleen bij vervanging, verlenging, of categorie-uitbreiding van rijbewijzen en niet voor eerste aanvragen, omdat de RDW voor de identiteitscontrole de nieuwe foto vergelijkt met de oude foto die al in het register staat. Dit experiment is geregeld in een experimenteer-AMvB (algemene maatregel van bestuur). Deze AMvB loopt op 28 september 2024 af. Tijdens de experimenteerfase is deze werkwijze door gemeenten, burgers, fotografen, de RDW en het ministerie als zeer positief ervaren. Via deze brief wordt u geïnformeerd over de continuering van DAR.

Bij een elektronische rijbewijsaanvraag laat de aanvrager een rijbewijsfoto maken bij een door de RDW aangesloten fotograaf. Deze foto wordt doorgestuurd naar de RDW waarna de aanvraag door aanvrager met DigiD wordt ingediend bij de RDW. De RDW controleert de aanvraag, vergelijkt de foto met eerdere foto's en verwerkt deze. Het rijbewijs ligt vervolgens enkele dagen later klaar bij de balie van de gemeente waar de aanvrager woont. De uitreiking van het nieuwe rijbewijs vindt bij de gemeentebalie plaats, zodat er ook een fysieke controle plaatsvindt van de identiteit van de aanvrager.

Bij brief van 12 maart 2021 is de Tweede Kamer geïnformeerd dat het experiment geslaagd is en daarom is besloten de elektronische aanvraag van het rijbewijs landelijk mogelijk te maken.¹ Daarvoor wordt een wetswijziging voorbereid, waarbij het streven was die vanaf 28 september 2024 in werking te laten treden.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, 29 398, nr. 906.

De wetswijziging is echter niet tijdig gereed en het experiment kan niet meer worden verlengd omdat experimenteerwetgeving volgens de wet voor maximaal zes jaar kan gelden. In deze brief wordt u daarom geïnformeerd over het besluit het digitaal aanvragen van een rijbewijs te gedogen tot de wetswijziging afgerond is.

De RDW, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB) zijn voorstanders van het doorzetten van DAR. RDW en gemeenten kunnen tijdens de gedoogperiode hun huidige werkwijze voorzetten. Ondertussen werken alle partijen samen om de inwerkingtreding van de Wet digitaal aanvragen rijbewijzen zo spoedig mogelijk te realiseren.

Gedoogperiode digitaal aanvragen rijbewijs uitgelegd

De experimenteerwetgeving voor DAR loopt tot 28 september 2024. Vanaf dan start de gedoogperiode. Voor rijbewijshouders verandert er tijdens de gedoogperiode niets, zij kunnen op dezelfde manier als tijdens het experiment hun rijbewijs bij vervanging, verlenging, of categorie-uitbreiding elektronisch aanvragen. Daarnaast blijft het mogelijk om de aanvraag in persoon aan het loket van de gemeentebalie te doen.

Gedogen is momenteel de best passende oplossing, omdat hier geen nadelen aan kleven voor burgers, de RDW, de VNG en NVVB. De RDW zal dan ook verzocht worden om elektronische aanvragen van burgers in behandeling te blijven nemen.

Burgers orden er via communicatiekanalen van de RDW en gemeenten op gewezen dat het mogelijk is om te kiezen om het rijbewijs digitaal aan te vragen. De RDW stelt lijsten op met RDW-fotografen zodat de burgers die overwegen hun aanvraag elektronisch in te dienen, weten waar ze de pasfoto en handtekening kunnen laten registreren. De RDW is ook verantwoordelijk om tijdens deze gedoogperiode afspraken te maken met fotografen die deel willen nemen aan DAR.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
B. Madlener

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATER-STAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 september 2024

Op grond van de Wegenverkeerswet 1994 dient een aanvraag voor de verlenging of vervanging van het rijbewijs in persoon worden gedaan met identificatie aan het loket van de gemeentebalie. Vanaf 1 oktober 2018 is er geëxperimenteerd met een mogelijkheid om in plaats daarvan een elektronische aanvraag te doen (Digitaal Aanvragen Rijbewijzen: DAR) bij de Dienst Wegverkeer (RDW). Dit kan alleen bij vervanging, verlenging, of categorie-uitbreiding van rijbewijzen en niet voor eerste aanvragen, omdat de RDW voor de identiteitscontrole de nieuwe foto vergelijkt met de oude foto die al in het register staat. Dit experiment is geregeld in een experimenteer-AMvB (algemene maatregel van bestuur). Deze AMvB loopt op 28 september 2024 af.

Tijdens de experimenteerfase is deze werkwijze door gemeenten, burgers, fotografen, de RDW en ons Ministerie als zeer positief ervaren.

Via deze brief wordt u geïnformeerd over de continuering van DAR. Ook ontvangt de Kamer het onderzoek naar de kostenverdeling bij een rijbewijsaanvraag ten behoeve van de definitieve wetswijziging.

Bij een elektronische rijbewijsaanvraag laat de aanvrager een rijbewijsfoto maken bij een door de RDW aangesloten fotograaf. Deze foto wordt doorgestuurd naar de RDW waarna de aanvraag door de aanvrager met DigiD wordt ingediend bij de RDW. De RDW controleert de aanvraag, vergelijkt de foto met eerdere foto's en verwerkt deze. Het rijbewijs ligt vervolgens enkele dagen later klaar bij de balie van de gemeente waar de aanvrager woont. De uitreiking van het nieuwe rijbewijs vindt bij de gemeentebalie plaats, zodat er ook een fysieke controle plaatsvindt van de identiteit van de aanvrager.

Bij brief van 12 maart 2021 is de Kamer geïnformeerd dat het experiment geslaagd is en daarom is besloten de elektronische aanvraag van het rijbewijs landelijk mogelijk te maken.² Daarvoor wordt een wetswijziging voorbereid, waarbij het streven was die vanaf 28 september 2024 in werking te laten treden.

De wetswijziging is echter niet tijdig gereed en het experiment kan niet meer worden verlengd omdat experimenteerwetgeving volgens de wet voor maximaal zes jaar kan gelden. In deze brief wordt u daarom geïnformeerd over het besluit het digitaal aanvragen van een rijbewijs te gedogen tot de wetswijziging afgerond is.

De RDW, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB) zijn voorstanders van het doorzetten van DAR. RDW en gemeenten kunnen tijdens de gedoogperiode hun huidige werkwijze voorzetten. Ondertussen werken alle partijen samen om de inwerkingtreding van de Wet digitaal aanvragen rijbewijzen zo spoedig mogelijk te realiseren.

Gedoogperiode digitaal aanvragen rijbewijs uitgelegd

De experimenteerwetgeving voor DAR loopt tot 28 september 2024. Vanaf dan start de gedoogperiode. Voor rijbewijshouders verandert er tijdens de gedoogperiode niets, zij kunnen op dezelfde manier als tijdens het

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, 29 398, nr. 906.

experiment hun rijbewijs bij vervanging, verlenging, of categorie-uitbreiding elektronisch aanvragen. Daarnaast blijft het mogelijk om de aanvraag in persoon aan het loket van de gemeentebalie te doen. Gedogen is momenteel de best passende oplossing, omdat hier geen nadelen aan kleven voor burgers, de RDW, de VNG en NVVB. De RDW zal dan ook verzocht worden om elektronische aanvragen van burgers in behandeling te blijven nemen.

Burgers worden er via communicatiekanalen van de RDW en gemeenten op gewezen dat het mogelijk is om te kiezen om het rijbewijs digitaal aan te vragen. De RDW stelt lijsten op met RDW-fotografen zodat de burgers die overwegen hun aanvraag elektronisch in te dienen, weten waar ze de pasfoto en handtekening kunnen laten registreren. De RDW is ook verantwoordelijk om tijdens deze gedoogperiode afspraken te maken met fotografen die deel willen nemen aan DAR.

Onderzoek kostenverdeling digitale rijbewijsaanvraag

In de rijbewijsketen worden door gemeenten en door de RDW kosten gemaakt. Bij de gemeenten wordt onder andere de identiteit vastgesteld en de aanvraag en afgifte verwerkt en de RDW is onder andere belast met productie en verzending van rijbewijzen. Bij fysieke aanvragen komt de aanvrager twee keer naar het gemeenteloket. Bij een digitale aanvraag verricht de RDW meer handelingen, onder andere de controle op identiteit aan de hand van de nieuwe en oude pasfoto in het register. In opdracht van het Ministerie van IenW heeft Ecorys daarom een waarde-onderzoek uitgevoerd, naar de verschillen van kostenverdeling tussen een fysieke aanvraag en digitale rijbewijsaanvraag. Dit waarde-onderzoek geeft aanbevelingen over de kostenverdeling tussen beide partijen bij een digitale aanvraag die meegenomen worden bij de wetswijziging.

Naar aanleiding van de conclusies van het rapport heeft overleg plaatsgevonden tussen betrokken organisaties en daarbij is besloten bij een digitale aanvraag ten opzichte van een fysieke aanvraag een voorlopige overheveling van 7 euro van de gemeenten naar de RDW mee te nemen per digitale rijbewijsaanvraag bij inwerkingtreding van de wet, om zo de activiteiten bij de RDW te kunnen financieren.

Afhankelijk van de uitkomsten van de uitvoeringstoets van de RDW kan er aanleiding zijn tot bijstelling van de voorlopige overheveling van 7 euro. Uiteindelijk kunnen in overleg met gemeenten en de RDW de kosten van het rijbewijs verlaagd worden als deze innovatie leidt tot kostenbesparingen in de keten. Dit betekent dan ook een kostenbesparing voor de burger.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
B. Madlener